

## RIKSDAGENS SVAR 220/2001 rd

### Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande

#### *Ärende*

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande (RP 25/2001 rd).

#### *Beredning i utskott*

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 30/2001 rd).

#### *Beslut*

Riksdagen har antagit följande lag:

## Lag

### om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs* i lagen den 9 april 1999 om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 20 § 2 mom.,

*ändras* 1 och 2 §, 3 § 2 och 3 mom., 6 § 1 och 2 mom., 7 § 1 mom., 14 § 2 mom., rubriken för 4 kap., 19 och 21 §, 22 § 1—3 mom., 25 §, 26 § 1 och 2 mom., 31 § 2 och 3 mom., 32 § och rubriken för 6 kap., 34 och 37 §, 41 § 1 mom., 43 § 1 mom. och 45 §, samt

*fogas* till lagen en ny 3 a §, till 4 § ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 6 a, 8 a, 16 a, 19 a, 19 b och 22 a § som följer:

#### 1 §

##### *Lagens syfte*

Syftet med denna lag är att främja invandrares integration, jämlikhet och valfrihet genom åtgärder som stöder förvärvande av sådana centrala kunskaper och färdigheter som behövs i samhället samt att genom arrangemang för mottagande trygga försörjning för och omsorg om asylsökande och personer som får tillfälligt skydd på grund av massflykt.

#### 2 §

##### *Definitioner*

I denna lag avses med

1) *integration* invandrarens individuella utveckling med målet att delta i arbetslivet och samhällslivet och samtidigt bevara sitt språk och sin kultur,

2) *integrationsfrämjande* av myndigheterna ordnade åtgärder och resurser för främjande av integration, samt med

3) *mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd* arrangemang för försörjning och omsorg på förläggningar eller flyktingslussar.

3 §

*Tillämpningsområde*

Mottagandet av asylsökande omfattar personer som på grundval av 30 § utlänningslagen (378/1991) har sökt asyl i Finland till dess att de har beviljats uppehållstillstånd eller ärendet om avlägsnande av dem ur landet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller verkställts. Enligt samma lags 34 d § omfattas personer som får tillfälligt skydd i Finland av mottagandet av personer som får tillfälligt skydd till dess att de har beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär eller ärendet om avlägsnande av dem ur landet har avgjorts och beslutet verkställts.

Mottagandet av personer som får tillfälligt skydd omfattar från och med inresan personer som får tillfälligt skydd i Finland till dess att de har beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär eller ärendet om avlägsnande av dem ur landet har avgjorts och beslutet verkställts.

3 a §

*Flykting vid tillämpningen av denna lag*

Vad som i denna lag bestäms om flyktingar tillämpas också på den som

1) har beviljats uppehållstillstånd på grund av behov av skydd enligt 31 § utlänningslagen eller av vägande humanitära skäl enligt 18 § 4 punkten utlänningslagen,

2) har sökt asyl eller fått tillfälligt skydd i Finland och därefter beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär med stöd av 20 § 1 mom. 3 punkten utlänningslagen, dock inte om uppehållstillståndet har beviljats på grund av studier, arbete eller yrkesutövning eller på grund av äktenskap, eller som

3) är familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1 eller

2 punkten, förutsatt att familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

4 §

*Ersättning för kostnader*

På ersättande av kostnader för återflyttningsbidrag enligt 8 a §, på bidraget samt på behandlingen av och besvär över ärenden som gäller dem tillämpas i övrigt statsunderstödslagen (688/2001).

2 kap.

**Verkställighet**

6 §

*Myndigheternas uppgifter*

Den allmänna utvecklingen, planeringen, styrningen och uppföljningen samt samordningen av integrationsfrämjandet och mottagandet av asylsökande och mottagandet av personer som får tillfälligt skydd ankommer på arbetsministeriet. Inom arbetsministeriets förvaltningsområde kan finnas förläggningar och flyktingslussar.

Arbetskrafts- och näringscentralen skall i egenskap av en myndighet som lyder under arbetsministeriet planera, styra och följa integrationsfrämjandet och mottagandet av asylsökande och mottagandet av personer som får tillfälligt skydd samt sköta de övriga uppgifter som bestäms särskilt.

6 a §

*Beredskap för mottagande av personer som anländer på grund av massflykt*

Arbetsministeriet kan förordna Arbetskrafts- och näringscentralen att avtala med en kommun om utarbetande av en beredskapsplan för mottagande av ett stort antal människor som kommer

till Finland på grund av massflykt. Beredskapsplanen utarbetas i form av en avsiktsförklaring.

För mottagandet av personer som anländer till Finland på grund av massflykt skall inrättas ett tillräckligt antal flyktingslussar och förläggningar. Ansvar för inrättandet och driften av en flyktingsluss eller förläggning bärs av den kommun som har utarbetat en beredskapsplan enligt 1 mom. eller av en kommun inom vars område det med beaktande av de rådande förhållandena i övrigt är motiverat att placera de inresande.

Kostnaderna för att inrätta och driva en flyktingsluss eller förläggning betalas av statens medel.

De kommuner, vilka ett åläggande enligt 2 mom. avser, utses genom förordning av statsrådet.

## 7 §

### *Program för integrationsfrämjande*

Kommunen utarbetar ett program för integrationsfrämjande i samråd med Arbetskraftsmyndigheten och andra myndigheter samt folkpensionsanstalten. Programmet innehåller en plan angående mål, åtgärder, resurser och samarbete som gäller invandrarnas integrationsfrämjande. Programmet omfattar även främjande av etnisk jämlikhet och goda etniska relationer.

## 8 a §

### *Återflytningsbidrag*

Återflytningsbidrag kan inom ramen för det anslag som i statsbudgeten anvisats för ändamålet beviljas sådana i 3 § 3 mom. och 3 a § avsedda personer som frivilligt återvänder till sitt hem- eller utreseland. Som återflytningsbidrag kan beviljas ersättning för skäligena resekostnader och flyttningsskostnader samt bidrag för bosättning i det land dit personen återvänder. I frågor som gäller beviljande av återflytningsbidrag och återflytningsbidraget är förläggningen statsbidragsmyndighet i fråga om personer som avses i 3 § 3 mom. och kommunen i fråga om personer som avses i 3 a §.

Ändring i ett beslut som avses i 1 mom. söks genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Behörig förvaltningsdomstol är den inom vars domkrets förläggningen är belägen.

Förläggningen är behörig att återkräva återflytningsbidrag till den del det är fråga om återflytningsbidrag som har beviljats av den. Ansökan om återkrav av återflytningsbidrag skall lämnas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets förläggningen är belägen.

## 14 §

### *Tiden för integrationsstöd och justering av stödet*

Integrationsstödet justeras, om förändringar inträffar i personens eller familjens omständigheter eller stödbehov.

## 16 a §

### *Försäkringsskyddet för personer som deltar i integrationsfrämjande åtgärder*

För olycksfall som inträffat eller yrkessjukdom som ådragits i samband med deltagande i åtgärder som kan jämföras med arbetskraftspolitiska åtgärder eller i andra integrationsfrämjande åtgärder om vilka överenskommit specificerat betalas till en person som får arbetsmarknadsstöd i form av integrationsstöd ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) till den del den skadade inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Ett ärende som gäller betalning av ersättning av statens medel med stöd av 1 mom. behandlas i första instans av statskontoret. I beslut som statskontoret fattat med stöd av denna paragraf får ändring sökas så som bestäms i 5 kap. lagen om olycksfallsförsäkring.

Arbetsministeriet ordnar gruppansvarsförsäkring för personer som deltar i sådana integrationsfrämjande åtgärder som avses i 1 mom.

4 kap.

**Mottagande av asylsökande och av personer  
som får tillfälligt skydd**

19 §

*Mottagandets innehåll*

Som mottagande av asylsökande och som mottagande av personer som får tillfälligt skydd arrangeras inkvartering, utkomststöd, nödvändiga socialvårdstjänster samt hälso- och sjukvårdstjänster, tolktjänster och annat nödvändigt tillgodoseende av de grundläggande behoven samt arbets- och studieverksamhet. Om det övriga arrangerandet av mottagandet kan bestämmas genom förordning av statsrådet.

Inkvarteringen av personer som avses i 1 mom. arrangeras på förläggningar.

För mottagandet av minderåriga asylsökande och av personer som får tillfälligt skydd kan, om de anländer utan vårdnadshavare, inrättas ett grupphem på förläggningen. Om grupphemets verksamhet och antalet anställda bestäms genom förordning av arbetsministeriet.

Vid ordnandet av tjänster för minderåriga eller för personer som blivit offer för tortyr, våldtäkt eller något annat slag av fysiskt eller sexuellt våld eller som annars befinner sig i en sämre ställning än andra beaktas de särskilda behov som deras livssituation föranleder.

Förläggningen svarar för ordnandet av tjänsterna.

19 a §

*Hälso- och sjukvårdstjänster för personer som  
får tillfälligt skydd*

En i 3 § 3 mom. avsedd person som får tillfälligt skydd har utöver vad som bestäms i 19 § 1 och 4 mom. rätt till hälso- och sjukvårdstjänster enligt samma grunder som en person som har i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland.

Förläggningen svarar för ordnandet av tjänsterna.

19 b §

*Brådskanie mottagande*

Om ett så stort antal sådana personer som avses i 3 § 2 mom. kommer till Finland att de inte kan placeras i förläggningar, ordnas deras brådskanie mottagande i flyktingslussar.

En person som får tillfälligt skydd ges på flyktingslussen efter ankomsten de nyttigheter som behövs för den oundgängliga försörjningen till dess personen kan flyttas till en förläggning eller denne avlägsnar sig från landet.

21 §

*Avtal om arrangemang för mottagande*

Arbetskrafts- och näringscentralen kan med en kommun, en samkommun, något annat offentligt samfund eller en privat sammanslutning eller stiftelse avtala om arrangemang för mottagande av asylsökande och för mottagande av personer som får tillfälligt skydd samt om ersättande av kostnaderna för mottagandet.

22 §

*Utkomststöd*

Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd kan beviljas utkomststöd enligt lagen om utkomststöd, om inte något annat bestäms i denna lag.

Genom förordning av arbetsministeriet bestäms närmare om hur de utgifter som skall täckas med utkomststödet grunddel skall fördelas mellan mottagandet på en förläggning och sådana utgifter som den asylsökande eller den person som får tillfälligt skydd själv betalar och som täcks med grunddelen.

Asylsökande och personer som får tillfälligt skydd beviljas på ansökan utkomststöd av förläggningen.

## 22 a §

*Försäkringsskyddet för personer som deltar i åtgärder som ordnas av en förläggning*

För olycksfall som inträffat eller yrkessjukdom som ådragits i sådan arbetsverksamhet eller sysselsättningsfrämjande studieverksamhet som av förläggningen anvisats en person specificerat betalas till personen ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring till den del den skadade inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Ett ärende som gäller betalning av ersättning av statens medel med stöd av 1 mom. behandlas i första instans av statskontoret. I beslut som statskontoret fattat med stöd av denna paragraf får ändring sökas så som bestäms i 5 kap. lagen om olycksfallsförsäkring.

Arbetsministeriet ordnar gruppansvarsförsäkring för personer som deltar i åtgärder som ordnas av förläggningen.

## 25 §

*Placering av utlänningar som tagits i förvar*

På statliga eller kommunala förläggningar kan ordnas förvar av utlänningar enligt 46 § utlänningslagen.

## 26 §

*Företrädande och förande av talan*

För flyktningbarn, för barn som får tillfälligt skydd eller för sådana barn som ansöker om uppehållstillstånd eller söker asyl, och som befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller utan någon annan laglig företrädare, kan en företrädare utses.

Företrädaren för den talan som ankommer på vårdnadshavaren i angelägenheter som gäller barnets person och förmögenhet, bestämmer om barnets boende samt förvaltar barnets förmögenhet på det sätt som bestäms i 12 kap. 1 och 2 § rättegångsbalken, 16 § lagen om förvaltningsför-

farande (598/1982), 17 § och 18 § 3 mom. förvaltningsprocesslagen (586/1996) och lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

## 31 §

*Anmälningsskyldighet*

Uppdraget som företrädare skall införas i registret över förmynderskapsärenden, om barnet har så stor egendom att förvaltas av företrädaren att intressebevakningen enligt 66 § lagen om förmyndarverksamhet skall införas i registret över förmynderskapsärenden. Den domstol som förordnar företrädaren skall av sökanden begära en utredning om huruvida barnet har sådan förmögenhet som skall förvaltas av företrädaren och vid behov meddela förmyndarmyndigheten om behovet att införa uppgiften i registret.

I fråga om införandet av företrädarens uppdrag i registret över förmynderskapsärenden gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som bestäms i 64—68 § lagen om förmyndarverksamhet.

## 32 §

*Redovisning över företrädaruppdraget*

Angående företrädarens skyldighet att avge redovisning vid uppdragets upphörande gäller vad som bestäms i lagen om förmyndarverksamhet.

## 6 kap.

**Personregister över mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande**

## 34 §

*Personregister*

Personregister som är avsedda för planering och genomförande av mottagande av flyktingar, av personer som får tillfälligt skydd och av asyl-

sökande med avseende på integrationsfrämjande är

1) ett invånarregister som inbegriper ett riksomfattande delregister och förläggningarnas delregister,

2) ett register över flyktingar (flyktingregister), samt

3) ett kommunanvisningsregister.

37 §

*Invånarregistret*

Invånarregistret är ett personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling med avseende på arrangemangen vid mottagande av personer som får tillfälligt skydd och av asylsökande.

För invånarregistret får insamlas och i det får införas följande uppgifter om sådana personer som avses ovan och deras familjemedlemmar:

1) identifikationsuppgifter och det klientnummer som den registeransvarige och utlänningsverket ger samt uppgifter om födelseort och medborgarskap,

2) uppgifter om språkkunskaper, utbildning, yrkesskicklighet och arbetserfarenhet,

3) uppgifter som behövs för arrangerande av mottagandet och som gäller behandlingen av frågor som hänför sig till ansökan om asyl eller avlägsnande ur landet, samt

4) med den registrerades samtycke uppgifter om hans eller hennes etniska ursprung och religiösa övertygelse.

41 §

*Rätt att få uppgifter*

Statliga och kommunala myndigheter, folkpensionsanstalten samt den som arrangerar mottagande av asylsökande och av personer som får tillfälligt skydd och en sådan företrädare som av-

ses i 5 kap. har, utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt, rätt att av andra statliga och kommunala myndigheter samt av andra som arrangerar mottagande av asylsökande avgiftsfritt få de uppgifter som behövs för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag.

43 §

*Tystnadsplikt*

De som sköter uppgifter som avses i denna lag får inte utan uttryckligt samtycke av en flykting, en person som får tillfälligt skydd, en asylsökande eller någon annan invandrare eller dennes vårdnadshavare eller en företrädare som förordnats enligt denna lag röja uppgifter som gäller flyktingens, den persons som får tillfälligt skydd, den asylsökandes eller invandrarens privata hemligheter eller deras familjers hemligheter eller deras personliga omständigheter. Inte heller får de röja andra uppgifter som de har fått kännedom om vid skötseln av uppgifter enligt denna lag, om det inte är uppenbart att lämnandet av uppgiften inte äventyrar säkerheten för de personer som avses ovan eller för deras anhöriga.

45 §

*Förvaltningsförfarande*

Den som ordnar integrationsfrämjande för flyktingar och arrangerar mottagande av asylsökande och mottagande av personer som får tillfälligt skydd skall vid behandlingen av förvaltningsärenden som avses i denna lag iaktta lagen om förvaltningsförfarande och lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966).

Denna lag träder i kraft den .

Helsingfors den 18 december 2001